

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno 25.—
Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inzerati:
1 mm inzeratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase 150.—
reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Hvala Vam!

Z veseljem smo se odzvali Vašemu ljubeznivemu povabilu in prišli med Vas, ki ste v najtežjih prilikah z lastno močjo tako visoko dvignili prapor naših kmetijskih pravic.

In ko smo prišli med Vas, ste nas sprejeli kot brate in naravnost tekmovali med seboj, kdo izmed Vas nas bolje in priskrbejše sprejme.

Prezeli od lepote Vaše divne domovine, očarani po Vašem gostoljubju in navdušeni po Vaši resni volji, neomajno vztrajati v borbi za kmetijska prava, se Vam zahvaljujemo za Vaš topli sprejem kar najpriskrbejše.

Osobito pa velja naša zahvala vsemu načelnstvu SKS in vsem udeležencem obnega zbora SKS, ki vsi ste se potrudili, da nam ostane bela Ljubljana vsekdar v prijetnem spominu.

V enaki meri pa smo tudi dolžni hvala prijateljem Novomeščanom in Blejcem za njih sijajno manifestacijo naše ideje in za njih naravnost vzorno prisrčni sprejem. Hvala Vam!

Bratje! Ob najbolj ogroženih mejah ste Vi zvesti in neustrašni borci ne samo za blagor kmetijskega stanu, temveč tudi za blagor vse države in vsega naroda. Težek je Vaš položaj, vendar znosljiv, ker vedite, da stojite za Vami vse kmetijsko ljudstvo Jugoslavije.

Zategadelj vztrajajte in bodite je-kleni, da dosežete tisto, po čemer hrepene Vaša srca, da izvojujete tudi poslednjo zmago. Bratsko Vam hočemo biti ob strani in bratsko bomo delili z Vami vse napore, ker nerazdružljivo nas veže ena misel in neločljivo nas spaja ena želja. In da dosežemo to zmago čim prej in da zavladajo naša gospodarska svoboda čim hitreje, hočemo delati kar najmarljiveje. In ta naša obljuba Vam bodi tudi naša največja zahvala.

Zivela SKS!

Ziveli naši vrli slovenski kmetje!

V Ljubljani, dne 9. marca 1921.

Risto Džokić,
narodni poslanec iz Bosne.
Marko Gaković,
narodni poslanec iz Bosne.
Čedo Stanković,
narodni poslanec iz Srbije.

Novomeški shod in „Slovenec“.

Dvoje se je „Slovenca“ z njegovim poročilom o našem novomeškem shodu na vsak način posrečilo. Ohladil si je najprej svojo jezo, ker je naš shod v Novem mestu uspel tako, kakor še noben klerikalni, nato pa dokazal, da je glava vseh onih listov, ki z lažjo in obrekovanjem prikričujejo svoje nekrščanske namene. Za prvo naše sožalje, za drugo naše čestitke.

Če „Slovenec“ izvestitelj ni videl zastav, ki so visele skoraj po vseh hišah, se mu ne čudimo. Zavist ga je grizla pač tako, da je gledal samo v tla, da bi ne videl tih „prokletih“ samostojnih. In tudi to razumemo, da se je silno čudil, ko je videl zastave celo na hišah g. Zurca. Je pač bil, kakor pravi Nemec, „ein Stuch durchs Herz“, ko je moral ugotoviti, da je zapustil klerikalce celo g. Zurca.

Da se je pa „Slovenec“ tako zelo ušel pri štetju udeležencev shoda, je pa že malo grše, ker klerikalci, ki so se že tedne prej pripravljali, da razbijejo naš shod, so morali na shodu samem dobro šteti, da vidijo če jim bo mogoče shod razbiti. Ali pa je morda „Slovenec“ dopisnik štel samo do

1200 in je potem, ko je videl, da je za njim samo 150 (po njegovem štetju) kimovcev, obupal nad svojo namero in opustil nadaljnje štetje? Zdi se nam, da bo tako, vendar pa obstaja vseeno dejstvo, da je „Slovenec“ lagal, ker je vedoma zamolčal 2000 naših ljudi.

Kakor rečeno, „Slovenec“ dopisnika je grizla zavist in zato ni čudno, da je videl, pa tudi slišal vse narobe. Vseeno pa moramo reči, da ta način, kakor potvarja „Slovenec“ besede tovariša Avseca, presega že vse meje dostojnosti.

„Slovenec“ laže tako-le: „Shod je otvoril ‚dolgi mož‘ Avsec in dejal med drugim: ‚Izvedeli smo, da so med poslušalci nekateri hujšakci, ki naj dajo mir. Kdorkoli bo zinil besedo, temu ne garantiram, da bo s shoda odnesel zdrave kosti!‘ Ker pa je resnica čisto drugačna, zato je tudi „Slovenec“ dostavil besede „med drugim“. Kajti tovariš Avsec je najprej pozval vse, da se mirno zadrže, in slovesno izjavil, da dobi vsakdo besedo. Potem pa je dostavil dobesedno: „Kdor bi pa hotel motiti zborovanje, temu ne morem jamčiti, da odnese zdrave kosti!“ — To pa je čisto nekaj drugega. Ne, kdor bo zinil le besedo — ta je bila nasprotno vsakemu zajamčena — temveč kdor bo tako predrzen, da bo izzval tisočkrat množico, temu se more kaj pripetiti.

In tovariš Avsec, ki je poznal silno razkačenost ljudstva proti klerikalnim hujšakem in lažnivcem, je storil le svojo dolžnost, če je opozoril vsakega na to razburjenje ljudstva.

Shod je potekel v miru in redu in če so odstranili študenta Žužka s shoda, je bila to le mala kazen za predrzno izzivanje. Kljub temu pa se drzne „Slovenec“ pisati o nasilju samostojnežev, tisti „Slovenec“, ki v eni sapi grozi, da bo onemogočil tovarišu Puciju v ribniškem okraju vsak shod. To seveda ni nasilje, ampak le vestno poročanje o shodu.

Skoraj celo kolono je posvetil „Slovenec“ našemu shodu, tako pomemben se mu je zdel; o vsem poroča: o zastavah, o udeležencih itd., samo o glavnem molči, o tem namreč, kaj so govorili naši poslanci in govorniki. Značilno, zakaj o tem „Slovenec“ molči! Ker se resnice boji! Tudi z vsem svojim arzenalom laži bi moral, če bi poročal o tem, kar so govorili naši in srbski poslanci, priznati:

- 1.) da je laž njegovo besedičenje o razkolu med nami in zemljoradniki iz Bosne in Srbije;
- 2.) da je laž njegovo obrekovanje, da so naši poslanci krivi davkov;
- 3.) da je laž, da so naši poslanci proti veri;
- 4.) da je laž, če govore klerikalci za republiko in kmeta;
- 5.) da je laž sploh vse, kar so natvezali o naših poslancih.

In da zamolči „Slovenec“ vse te laži, je storil eno samo veliko laž, ker ni o shodu samem ter o najvažnejših govorih sploh napisal besede.

„Slovenec“ je reprezentativen list klerikalcev in s poročilom o našem novomeškem shodu je dokazal, da je celo „Domoljub“, ki mu ljudstvo že davno pravi „Lažiljub“, samo otrok proti mojstru-lažniku — „Slovencu“.

Nad 3000 kmetov je priča „Slovenec“ lažnivosti in to je naše zadoščenje, ker bo teh 3000 kmetov vsaj 3000 drugim kmetom povedalo resnico.

Zato pa pravimo: Kdor z mečem hodi okoli, bo pod mečem poginil in kdor z lažjo hodi po svetu, bo od laži poginil.

Pri občinskih volitvah bomo „Slovencu“ to dokazali!

Kandidatu SLS., gospodu Skobernetu!

V Radičevem glasilu „Domu“ z dne 2. marca čitamo to-le:

„Slovenski kmetijski poslanec Skoberne je javil predsedniku HRSS, da kot pravi republikanec ni prisegel in da ne bo prisegel in da on in ves slovenski kmetijski narod, a naravno tudi on z njim stoji na stališču hrvaške republikanske seljaške stranke. To je povedal Skoberne osebno in ves je sijal v zadovoljstvu, ko je v krogu hrvaških republikanskih seljaških poslancev slišal za načrt, po katerem bo skoraj vsa Slovenija vodila eno in isto kmetijsko republikansko politiko z bansko na Hrvatskem.“

Tako se glasi vest, ki smo jo prevodili dobesedno z vsemi njenimi stilističnimi posebnostmi.

Brez ozira na to, ali je gospod Skoberne v prijetnem položaju, to vest ovreči, ali ne, ugotavljamo najprej sledeče:

Gospod Skoberne v resnici ni prisegel, toda ne, ker bi mu to branilo njegovo republikansko prepričanje, temveč ker ga do prisega sploh niso pustili. Zalostna resnica je namreč za gospoda Skoberneto, da je bil samo kandidat, ne pa tudi poslanec. Vse zaman, če pišejo „Straža“ in drugi lažnivi klerikalni listi dan na dan, da je Skoberne pravzaprav vendarle poslanec, resnica ostane vseeno ena in ista, da je namreč poslanec samo naš tovariš Kirbiš, kandidat Skoberne pa je pač samo kandidat.

Zato prav radi verujemo, da je gospod Skoberne res sijal zadovoljstva, ko je mogel sedeti med poslanci in čeprav samo z Radičevimi. Po beograjski blamaži, ko so celo klerikalni poslanci odpravili g. Skoberneto čez en teden nazaj na Stajersko, je bilo za g. Skoberneto vendarle prijetno, če je mogel sedeti zopet med poslanci kot „poslanec“ in zato tudi verujemo, da bi najraje takrat v zrak poskočil samega veselja, ko so ga farbali Radičevci, da bodo skoraj tudi v Sloveniji zmagali in dali Skobernetu poslanski mandat, ki ga tako zelo pogreša.

Ali, gospod Skoberne, bojimo se, da ste zagrešili veliko neumnost, ko ste tako grdo narfabali Radiča. To, če se človek, ki ni poslanec, predstavlja svojemu novemu zavezniku za poslancu, je vendar zelo nevljudno, da ne rečemo kaj drugega. In potem to koketiranje z Radičem! Sicer Vam, g. Skoberne, ki nimate časti biti v Beogradu, res ni preveč zameriti, če ne veste, da g. dr. Korošec, Vaš šef, tam dobi v Beogradu prav pridno taji vse simpatije do Radiča, Vi pa v svoji politični naivnosti postavljate svojega šefa in vsa klerikalno politiko v kompromitirujočo zvezo z Radičem. Gospod Skoberne, prav resno Vam svetujemo, da se pazite, da Vas ne prime g. dr. Korošec za ušesa! On že tako ne more priti do ministrskega stolčka, sedaj ga pa še Vi kompromitirate z Radičem. Prav res, niti za kandidata Vas ne bodo hoteli več imeti!

Ali pa so Vam, g. Skoberne, morebiti naročili Vaši višji, da kot oficijalen kandidat in neoficijalen poslanec pozkusite z ustvaritvijo zveze med Radičem in drjem. Gosarjem? Ali bi imeli Vi toliko močnatosti, da bi pojasnili slovenski javnosti, v koliko ste v resnici v zvezi z ljudmi, ki prejemale navodila od D' Annunzija?

Gospod Skoberne, pomnite, da ste dolžni slovenski javnosti dati tako pojasnilo ter z jasno izjavo ali ovreči poročilo „Doma“ ali pa sebe razgaliti kot prav nečednega političnega delavca, ki tudi v pokvarjeni slovenski

politiki nima mesta! Prav nobenega drugega izhoda ni za Vas! Zagotavljamo Vas, da bomo znali pravično oceniti Vaš odgovor, pa tudi Vaš molk. Beseda je Vaša, gospod Skoberne!

Klerikalno časopisje.

Gotovo ni nobena zabava, če se mora človek pečati z umazanimi stvarmi. Zato bi tudi mi raje storili vse prej, kakor odgovarjali klerikalnim listom. Toda ker smo v službi javnosti, je naša sveta dolžnost, da neumorno branimo resnico in da neprestano razkrivamo laži in klevete. In zato se moramo, dasi neradi, pečati s klerikalnimi listi in njihovimi lažmi, ki kar ne prenehajo.

Ker nam je žaližbože prostor tako omejen, da ne moremo odgovarjati vsakemu klerikalnemu listu posebe, zato moramo združiti vse odgovore v en sam odgovor in če Bog da, v sočen odgovor.

Vsi klerikalni listi, od reprezentativnega „Slovenca“ pa do nemoralnega „Novoga časa“, se poslužujejo zoper nas enake taktike ter se med seboj razlikujejo samo po večji ali manjši meri sirovosti, s katero se zaganjajo v nas. Zato pa zadenemo tudi vse klerikalne liste, če odgovorimo enemu teh listov, posebno še, ker vemo, da pišejo v te liste vedno le eni in isti ljudje in da izhaja vse iz enega štaba.

„Privesek demokratov smo!“

To je bil že ob našem postanku najpriljubljenejši klerikalni očitke. Vse zastoj, četudi smo že stokrat in stokrat izjavili, da je ta vest neresnična; vse zastoj v zvezi našim zatrdilom, da smo nastopili vedno in pri vsaki priliki samostojno in le v interesu kmetijskega ljudstva. — Klerikalci so ponavljali vseeno svojo laž, da smo delavci za demokratske bankokrate. „Kmetijski list“ je nastopil že opetovano proti bankokratu z oostrostjo, s kakršno „Slovenec“ še nikoli ni nastopal, toda klerikalci so lajnali svojo laž nemoteno dalje. Pri volitvah, ko so agitirali za naše poslance samo ljudje iz ljudstva, ko le pri nas ni bilo nobenega doktorja in gospoda, ko je 33.000 ljudi spoznalo, da smo v resnici edina kmetijska stranka, je klerikalni štab brez sramu ponavljal dan na dan svojo laž, da smo zvezani. In te laži niso ponehale niti tedaj, ko so naši poslanci v Beogradu bistveno in največ pripomogli, da se je osnoval zemljoradniški klub in s tem najbolj udarili demokrate, da, tudi tedaj niso prestali klerikalni listi s svojimi lažmi! Pričela so se pogajanja z vlado in naši poslanci so postavili znanih 22 točk kot pogoj vstopa v vlado. Ves svet je iz teh točk spoznal, da nastopajo v novejši zgodovini jugoslovenskega naroda prvi pravi zastopniki kmetijskega ljudstva za edino kmetijske interese, le klerikalni listi so pljunili na resnico in lagali: „Glejte jih, demokrate, ministri bi hoteli biti!“ Dr. Korošec kakor dr. Gosar sta dobro vedela, da dobe lahko samostojni, tudi samo Slovenci, vsak dan svojega ministra, če to samo hočejo, in vedela sta prav tako dobro, da nobeden naših poslancev o ministrovanju niti besedice slišati ne, dokler niso sprejete bistvene točke kmetijskih zahtev, in vendar sta oba ta voditelja dopustila še vedno lagati klerikalnim listom o naši zvezi z demokracijo! Kristus je dejal: Po delih jih boste spoznali, klerikalci pa, kakor vselej, prezirajo tudi v tem primeru njegov izrek in nas sodijo le s stališča svojega sovraštva ter samo poskušajo, kako bi nam škodovali.

Vprašamo vas vse, ki ste rešili iz pokvarjenega vojnega ozračja poštenje svojih prednikov, kako morete zazna-

menovati početje klerikalcev, kako morete iti skupno z njimi, ker teptajo le-ti Kristusov nauk in ker oskrnjajo resnico, hčerko božjo?

Vera je v nevarnosti.

Ko ni zalega neumna laž, da smo mi, ki nas je trikrat toliko kot demokrate, njihov repek, pa so pričeli s svojim starim geslom: vera je v nevarnosti. Toda, ljudje božji, ne mislite, da je vera v nevarnosti zato, ker polno duhovnikov ne izvršuje svojih dolžnosti tako, kakor bi bilo treba; tudi nesramno obrekovalno in lažnivo pisarjenje klerikalnih listov ni veri nevarno; niti govora pa seveda ni bilo o tem, da bi bogoskrunsko početje komunistov in splošna pravna propalost mogla veri kaj škodovati — ne, vera je v nevarnosti samo zaradi tega, ker se je slovenski kmet osmell postaviti se na lastne noge ter se v javnih zadevah oprostiti vsakega jerošstva. Vse slovensko kmetijsko ljudstvo kličemo za pričo, ali je le v eni vasi, kjer je zmagala naša SKS, padlo samo za spoznanje pravno in versko življenje. Ves narod pozivljemo, naj pove le en primer, ko nismo izpolnili svojih dolžnosti do vere! Vzlic temu trošijo dalje svojo laž, ker zaničujejo slovenskega kmeta, ker v svoji gosposki oholosti ne morejo razumeti, da bi mogel slovenski kmet spoznati resnico. Se vedno jim je slovenski kmet beden tlačan, ki sme govoriti z gospodom le s klubokom v roki in ki ne sme misliti. Ker pa je pričel slovenski kmet misliti, zato je vera v nevarnosti. In to je skrivnost klerikalne laži!

Avtonomija in centralizem.

Enako nečedno igro so igrali klerikalci za avtonomijo in centralizem. Kričali so na vse grlo, da smo mi proti avtonomiji in za centralizem, dasi se ni niti eden naših govornikov izrazil v tem smislu, dasi so vsi poudarjali, da smo za avtonomijo in proti centralizmu. Kajpak da je razlika med avtonomijo in avtonomijo! Beseda sama ne pomenja ničesar, ampak glavno je, kakor je čisto pravilno dejal v ustavnem odboru naš poslanec Vošnjak, kako bo izdelana avtonomija. To pa je res, da smo proti klerikalni avtonomiji, s katero nočejo klerikalci pomagati ljudstvu, temveč s katero hočejo pomagati svoji stranki. Mi smo siiti komande po Sustersičevem vzorcu, pač pa hočemo tako avtonomijo, ki bo ljudstvu pomagala, četudi propade pri tem magari naša SKS. To je resnica o avtonomiji in ta resnica postavlja kot vse druge klerikalne liste na sramotni oder lažnikov in sleparjev ljudstva. Gorje narodu, ki noče resnice spoznati!

Kulturni boj.

V 8. številki svojega lista smo že priobčili v tem oziru stvaren članek, ki ga odobrava vsa dežela in ki mu klerikalci ne morejo očitati niti črke. Toda poslušajte: „Domoljub“ pravi o našem članku, da „zato piše „Kmetijski list“ tako hinavsko za obrambo vere!“ Torej, ker pišemo za obrambo vere — „Domoljub“ prizna to sam — pišemo hinavsko! Podlost brez prime-re, vredna edino „Domoljuba“! Ker poznamo naše klerikalce do kosti, vemo tudi, kaj je vzrok njihovega krika o kulturnem boju. Ne sokolska vzgoja in ne „kanceljograf“, temveč edino in samo predstojatelj občinske volitve, Izrabljali so vero, ko so se porodili, izrabljali jo v to, da so prišli na vrhunc in vsled izrabljanja vere bodo tudi propadli. Kajti sv. pismo pravi pravilno: kdor z mečem okoli hodi, pogine pod mečem. Z drugimi besedami rečeno: kdor z lažjo in izrabljanjem vere slepi ljudstvo, tisti bo na tem poginil.

„Kancelparagraf.“

Po „Slovenču“ z dne 24. februarja se glasi „Kancelparagraf“ tako-le: „Vrski predstavniki ne morejo uporabljati svoje duhovne oblasti pri versem bogoslužju ali drugače pri opravljanju svojega poklica v strankarske svrhe. Prestopki proti temu se kaznujejo samo na tožbo zasebnih oseb. Tožba se izroči neposredno pristojnemu sodišču, katero vodi o tem preiskavo.“

Sedaj pa poslušajte, kako laže „Domoljub“, ki piše v svoji 9. številki dobesedno to-le: „Srbski samostojnej Avramović je predlagal, da se dene v ustavo takozvani „Kancelparagraf“, po katerem bi policija, žandarmerija in sodnija imele prvo besedo v Cerkvi. Če bi duhovnik govoril o katoliški vzgoji ali o slabih knjigah, ali o zakramentu sv. zakona, kar je njegova dolžnost, bi se kdo spomnil: to je politika in bi duhovnika zaprili!“

V „Kancelparagrafu“ je izrecno rečeno, da smejo tožiti samo zasebne osebe, „Domoljub“ pa laže o policiji in orožnikih. „Kancelparagraf“ govori izrecno o strankarskem izrabljanju, „Domoljub“ pa istoveti to s katoliško vzgojo in svetimi zakramenti. Kaj pravite na to? Ali se ne obračate z gnusom od teh lažnivcev, ali ne vidite, da se mora enkrat že končati njih laž? In če jo konča „Kancelparagraf“, slava mu!

Davki.

V zadnjem času lažejo in begajo ljudi klerikalci z-davki, češ sedaj plačujete davke, da ste vsi črni, ker ste izvolili samostojne poslance. Pribijamo še enkrat, da se ne pobira niti en davek, ki ga ne bi bili odobrili dr. Korošec in njegovi kmovci, konstatiramo ponovno, da ni izšel noben davčni zakon, na katerem se ne blesti podpis dr. Korošca, in ugotavljamo z vso jasnostjo, da nismo imeli mi še ne enega zastopnika, kaj še poslanca, v Beogradu ko so že bili sklenjeni vsi ti davki. Kdo je torej kriv davkov? Kdo uničuje z davki slovenskega kmeta? — Odgovor je le eden: Klerikalci in demokraci ter njihovi ministri.

Uvoz in izvoz.

Ko je nastopila SKS., je bila ena njenih prvih zahtev, da mora biti izvoz živine in lesa carine prost. Z izvolitvijo naših poslancev je bilo tej zahtevi že znatno ustreženo. To je največja zasluga naših poslancev ter najčastnejši uspeh naše stranke in samo naše stranke! Ko je nastopila naša stranka za to velevažno zahtevo, tedaj so bili klerikalci tisti, ki so nastopili proti tej zahtevi. In še v zadnjem času je „Impex“, pri katerem je vse polno klerikalcev, poizkusil preprečiti prost izvoz živine. Čez noč pa so se spremenili klerikalci, ker so spoznali, da pomete z njimi narod, če bodo še naprej uganjali tako protikmetško politiko. In kakor tat, ki kriči: primite tatu!, so pričeli oni s krikom za izvoz ter — čujte in strmite! — zahteli so dolžiti nas, da smo proti prostemu izvozu živine!

Slovensko ljudstvo! Našteli smo Ti samo nekatere najmasnejše laži klerikalcev, ker nimamo prostora, da bi odgovarjali tudi na vse manjše. S prepričevalno resnico Ti govorimo vse te naše navedbe, da slovenski narod še nikdar ni tako nizko padel, da bi mu mogel kdo nezakonovano lagati tako, kakor to delajo sedaj klerikalci. Ali je v Tebi še duh starih boriteljev za Staro pravdo, ali še čistiš poštenost kmetijske hiše, ali so Tvoje duše še do stopne resnici, hčerki božji, ali je Tvoja duša še taka, da potem, če je Tvoje srce dobro in Tvoja glava zdrava, tudi veš, da je sramota za vsakogar, kdor se druži z največjimi lažnivci in kdor bere klerikalne liste?

Slovensko ljudstvo! V boj proti njim, v boj za zmago Stare pravde!

Volilni sestanki.

Za krajevne odbore sodnega okraja vrhnjskega bo v soboto dne 19. t. m. ob devetih dopoldne sestanek pri tovarišu Kosu na Vrhniki.

Za krajevne odbore sodnega okraja cerkniškega bo v nedeljo dne 20. t. m. ob dveh popoldne sestanek pri tovarišu Medenu v Begunjah.

Za krajevne odbore sodnega okraja loškega bo v nedeljo dne 29. t. m. ob dovetih dopoldne sestanek pri tovarišu Kandaretu v Daneh št. 27.

Vsak krajevni odbor pošlje na sestanek tri delegate. Sestankov se udeleži odposlanec tajništva iz Ljubljane.

Tajništvo SKS.**Pokrajinske vesti.**

(Dr. Ivan Oražen,) sanitetni šef in starosta jugoslovanskega Sokola, je nenadoma preminil. Pokojnik je bil odlični zdravnik in velik rodoljub, ki ga je avstrijska vlada zaradi njegovega prepričanja tudi preganjala. Uživljal je splošno simpatijo vseh, dasi je odločno izpovedoval svoje napredno mišljenje. Ali še bolj kot njegovo mišljenje je bilo znano njegovo plemenito srce, ki je vedno darovalo, kjer je bila beda. Niso bili redki primeri, da je dr. Oražen revne zdravil brezplačno, jim sam kupil zdravila in vrhu tega jim iz svojega preskrbel še tečno hrano. Svoje plemenito mišljenje je najboljši dokazal z oporoko, v kateri je postavil za svojega glavnega dediča ljubljansko medicinsko fakulteto, ki naj iz njegove okoli deset milijonov cenjene zapuščine osnuje „Oražnov dijaški dom“. V tem domu naj imajo nezakonski otroci prednost. Slovenija mu je priredila prekrasen pogreb, takega, kakršnega je pokojnik zaslužil. Tudi „Dravska divizija“ bi lahko brez škodde poslala k njegovemu pogrebu častno stotnijo. — Slava spominu dr. Oražna!

(Da se mora vršiti) občni zbor „Kmetijske družbe“, ne gre „Slovenču“ iz glave. Sedaj verzi resnico in napada dr. Baltiča, češ da je prinesel iz Beograda ferman, po katerem se mora vršiti občni zbor, in sicer s starimi delegati. Res, huda nesreča, posebno kadar imajo klerikalci, kakor sicer farba „Slovenec“, večino. Pri tem pa prav brez potrebe povzdiguje v nebo dr. Pitamica, ker resnica je seveda precej drugačna, kakor pa jo razklada „Slovenec“. Resnica je namreč, da v „Kmetijski družbi“ ne obstoji prav noben spor zaradi pravil, temveč samo zaradi prav grde kršitve pravil, kar se ne rešuje po famoznem paragrafu 35., temveč le z novim občnim zborom. To je tako jasno, da ni mogla vlada ničesar drugega odrediti in niti minister Jankovič, sicer dober prijatelj Korošcev, ni mogel tega utajiti. Le dr. Pitamic je smatral za potrebno zavzeti čisto klerikalno stališče, vsled česar ga naravno tudi „Slovenec“ hvali. Če bo ta hvala dr. Pitamicu v slavo, pa prav zelo dvomimo.

(Stanovnikov atek) so sila hudi na nas in nas prav nekrščansko preganjajo. Pretečni teden so nam obesili na vrat preiskavo, ker so na vsak način hoteli zvedeti, kdo jih je počastil z dopisom v „Kmetijski list“. Izvedeli pa seveda niso ničesar, ker tako ustrežljivo vendar nismo, da bi povedali pisca in čeprav sprašujejo po njem sam Stanovnikov atek, ki jih imamo sicer nad vse radi. Torej, gospod Stanovnik, če hočete kaj zvedeti, uberite drugo pot!

(Socialni demokratje proti „Kancelparagrafu“.) Sobotni „Naprej“ ima možganske krče in tako je iztisnil članek, v katerem dokazuje, da morajo biti socialni demokratje proti „Kancelparagrafu“, kar da sledi iz njih zahteve, da je vera zasebna stvar. Čestitamo vsem „Naprejem“ bralcem, če se jim posreči izslediti logično nit v omenjenem članku. Za svojo osebo smo spoznali, da se bližajo volitve in da se „Naprej“ zaveda, da je zadnji volilni uspeh socialnih demokratov silno loterijski. In zato bi rad slepomilšil z vero in zato je proti „Kancelparagrafu“! Prav pravi isti „Naprej“, da živimo v dobi popustljive neprincipelnosti. Socialisti delajo to izbornu, pa naj slepomilšijo že z vero ali s komunisti ali pa celo z demokrati. Vsaj upravni svet „Zadružne banke“ je tako lepa slika demokratsko-socialističnega kapitala, da bi se celo „Naprej“ lepo podajala. „Besede in dejanja“ bi mogel „Naprej“ brez vsega nasloviti svoj prihodnji članek.

(Molči!) Kdo molči? Tisti gostobesedni „Domoljub“, oziroma njegovi očetje, ki imajo dosti prostora za obrekovanje vsakega našega pristaša, nimajo pa prostora za odgovor na moje javno vprašanje v 6. številki „Kmetijskega lista“ z dne 10. februarja t. l. Gospodje se boje, da ne bi njih zapeljanci slišali kaj o milijonih, za katere so tudi oni neprostovoljno pripevali in da ne bi zahtevali od njih odgovora. Če cenjeni „Domoljub“ še sedaj ne bo dal pojasnila o tistih 40 milijonih, potem bo jasno meni in vsem drugim, kam so prešli tisti milijoni, in poskrbelo se bo, da bodo zvedeli o njih tudi zapeljanci. „Domoljub“ tudi še ni prinesel poročila — kakor je to o meni seveda storil — na koliko dni je bil obsojen žužemberški dekan Gnidovec zaradi enakega greha kakor jaz in ali se je kazni otresel, kakor jaz, ali pa je bil zaprt. — Anton Avsec v Gofni vasi pri Novem mestu.

(Kmetiskim posestnikom.) Kakor lažni tako razpolaga tudi letos „Državna posredovalnica za delo“ z večjim številom kmetijskih delavcev in posloj. Vsi, ki potrebujejo poljske delavce,

naj se obrnejo ustno ali pismeno na eno izmed podružnic „Državne posredovalnice za delo“, ki se nahajajo v Ljubljani, Mariboru in Ptuj.

(Petmesečni vinogradniški tečaj) se priredi na državni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu za sinove vinogradnikov in viničarjev, ki bo trajal od dne 1. aprila do konca meseca oktobra. V tečaj se sprejme do 6 mladencev v starosti od 17 do 20 let, ki so končali z dobrim uspehom ljudsko šolo. Tečajniki dobe brezplačno hrano, stanovanje, pouk in mesečno nagrado 50 K. V tečaju se bo poučevalo vinogradništvo, kletarstvo, sadjarstvo, živinoreja, pridelovanje krme, spisej in računstvo. Prošnje, katerim je priložiti rojstni list ali domovnico, zadnje šolsko izpričevalo in zdravniško izpričevalo, je poslati do dne 23. marca t. l. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

(Cepilni tečaj.) V četrtek dne 31. marca priredi višji vinarski nadzornik g. B. Skalický pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu enodnevni tečaj o cepljenju in stratificiranju ameriških trt. Zaradi velike važnosti tega dela za vinogradnike in trtničarje priporočamo obilno udeležbo.

(Javni dražbi.) Dne 20. marca ob treh popoldne bo v Spodnji Šiški ob zvezni železnici Dravje-Dolenjska železnica, koncem vojaškega letališča, javna dražba dveh njiv za izklicno ceno 50.000 kron. — Dne 19. t. m. ob treh bo na Brdu nad Rožno dolino poleg Knezove opekarne, zraven „Fuča“ javna dražba štirih gozdnih parcel in travnika za izklicno ceno 60.000 kron. — Natančnejša pojasnila se dobe pri ljubljanskem okrajnem sodišču v sobi št. 33.

(Kozje.) V 7. številki „Slovenskega gospodarja“ napada nekdo nas kozjanske samostojne, češ da smo pred volitvami obljubljali volilec hlače itd. Nam ni bilo treba s takimi rečmi agitirati, ker so bili ti sami zavedni volilci. Če bi dr. Korošec tudi samo še kratko dobo ministroval, pa bi se nemara res zgodilo, da bi šli vsi brez hlače na volišče, saj nas je s svojimi davki pošteno odril. Dopisun bi najbrž veliko rajše videl volilce v krilih kot pa v hlačah. Ali na njegovo žalost bodo izostala krila tudi pri občinskih volitvah. Vemo, da se mu krila vse bolj dopadejo in da bi se najraje vedno med njimi vrtel. Vedite, da ne bomo tihi in da bomo priobčili vse gradivo, ki ga imamo dovolj, če nas boste še zbadali!

(Sevniški okraj.) Shodi in sestanki SKS. V soboto dne 19. t. m., to je na praznik sv. Jožefa, bo v St. Vidu pri Planini v prostorih Matije Centriha shod SKS., in sicer po prvi sv. maši. Govoril po poslanec Urek. — V Sevnici ob Savi bo shod SKS. v nedeljo dne 20. t. m., in sicer v prostorih Franceta Valente, takoj po prvi sv. maši. Na shodu bo poročal poslanec Urek. Sodelujoče in zaupnike vseh okoliških občin in župnij vabimo, da se obeh shodov udeležijo v čim največjem številu. Geslo vse bodi: Vsi na dva shoda, na katerih pride ljudski glas do veljave, ker more na njih vsakdo izreči svoje želje in podati nasvete!

(Sv. Andrej v Slovenskih goricah.) Dne 27. februarja smo položili k večnemu počitku ugledno posestnico Ivanko Čučkovo iz Vitomerca. Dosegla je visoko starost 75 let. Rajnica je bila zavedna in dobra kmetica, kakršne ni bilo lahko najti daleč na okrog. Lahka ji zemljica!

(Sv. Marijeta ob Pesnici.) Kakor prej, še pred ustanovitvijo SKS., ko sem bil pristaša „Kmetске zveze“, tako tudi sedaj, ko sem odločen pristaša SKS., večkrat pogledam v „Slovenskega gospodarja“. Imam namreč navado, citati več časopisov, da morem nepristransko soditi politične stranke. Ko sem spoznal naše štajerske poslance tovariše Drogenika, Mrmoljo in Ureka ter se z njimi tudi osebno seznanil, sem uvidel, kako podlost uganja „Slovenski gospodar“, ko jih psuje s kravarji, šnopsarji in sličnimi besedami. Zato pravim odločno, da ni grših obrekovalcev, kakor so hujšaki okoli „Slovenskega gospodarja“. Prav tako odločno pa tudi trdim, da ni boljših zastopnikov kmeta, kakor so ravno naši poslanci. In zato izjavljam, da sem dne 17. februarja zadnjič kupil to grdo klerikalno kunjo, ki tako nekrščansko krade poštenim ljudem čast. — Gospod pri „Slovenskem gospodarju“ pa rečem: Ne jezite se tako na tisto kravo, ki je bila na kandidadni listi SKS., temveč jezite se raje na teleta, ki jih imate pri „Slovenskem gospodarju“, da ne bodo pisala tako otročjih čenčarij ali — kakor pač hočete — grdihi podlosti, kot so vsi izpadi proti našim poštenim poslancom. Vprašam vas samo še, če ste v resnici tako neumnji ali pokvarjeni, da ne uvidevate, da s takimi klevetami škodujete le sebi in da delate samo reklamo za SKS. Zato vam tudi pravim: „Le tako naprej! Bo vsaj naša zmaga popolna!“ — Lipovšek.

(Rdeče brinje.) Opozarjamo na današnji inšerat trdke Paternost & Remic glede prodaje rdečega brinja.

Politične vesti.

(Ustavni odbor.) V svojih zadnjih sejah se je dotaknil ustavni odbor najkočljivejšega vprašanja, to je upravne razdelitve države. Nasproti vsem lažnivim hujškarijam naših klerikalcev se je pokazalo, da za avtonomijo ni nobene resne nevarnosti, ker silno popuščajo demokrati. Ker Srbi očividno prepuščajo odločitev o upravni razdelitvi države Hrvatim in Slovincem, zato je upati na dogovor. Gotovo pa je, da je vladni načrt, ki predvideva 22 okrožij, pokopan.

(Radić pride v konstituanto.) Na seji ustavnega odbora je podal bivši minister dr. Drinković važno izjavo. Rekel je, da je po Radićevem zastopniku pooblaščen izjaviti, da je Radić pripravljen sprejeti politični program narodnega kluba (to je hrvaške zajednice) in priti v Beograd, zahteva pa, da se v ustavnem odboru sprejme socialnogospodarski program seljaške stranke. Na podstavi tega je konstatiral Drinković, da se Narodni klub in Radićeva stranka strinjata v vprašanju monarhije, da pa obstoje razlike glede socialnega programa. Z drugimi besedami bi se reklo to: Radić je priznal monarhijo in kakor naši klerikalci zatijali svoje republikanstvo. S svojo zahtevo po socialnogospodarskem programu, ki mora priti v ustavo, je v bistvu sprejel naš program ter tako čisto po nepotrebnem z demagogijo razbil enotno kmetško fronto kakor naši klerikalci. Končno pa je sedaj tudi priznal, da je bilo vse njegovo govorjenje o volilnem boju samo varanje volilcev, kar je glede naših klerikalcev že davno dognano.

(Republikanci proti Radiću.) Ni še potekel dober mesec, odkar je bila v Zagrebu slovesna skupna seja srbskih republikancev in Radićevcev. Z velikimi besedami se je proslavljala skupnost obeh strank in Radić je proglasil, da bo odslej naprej v civilici (!) pisana srbska „Republika“ tudi glasilo njegove stranke. Sedaj pa na mah popoln preobrat in Radić za monarhijo! Ni čuda, da je po izjavi ministra dr. Drinkovića poudaril srbski republikanec Džonović, da je s to izjavo ustvarjen čisto nov položaj. Izjavil je: „Iz izjave Drinkovićeve je razvidno, da se zde Radićevcem najvažnejše gospodarske zahteve in da za nje ni republika najvažnejše. Nasprotno pa je njemu vprašanje državne oblike najvažnejše, še važnejša pa država in edinstvo, četudi se danes ne more doseči republike. On je proti cepitvi države na pokrajine, kar zahtevata Drinković in Radić, zahteva pa, da se Črna gora ne loči od Srbije.“ Tako je doživel Radićeva demagoška politika popoln idejen bankrot, iz katerega se porodi pri prihodnjih volitvah tudi političen.

(Evakuacija zasedenega ozemlja) s strani Italijanov še vedno ni izvršena. Kjer so se pa Italijani umeknili, tam so nam seveda pokradli vse, kar so mogli le odnesti s seboj. Po zasedenem ozemlju nadaljujejo s svojim nasiljem, v Italiji sami pa se koljejo dalje med seboj socialisti in fašisti. Srečna Italija!

(Windischgratz pogorel.) Njegove nakane namreč, da bi prišel njegov grad (Haasberg) z lepimi gozdovi pod Italijo in ne pod Jugoslavijo, kakor je določeno v rapalski pogodbi. Ker se nemški knez boji sekvestra, zato je delal na vse kriplje, da bi prišel njegov grad pod Italijo. Pa mu je spodletelo in v njegovo jezo že visita na gradu slovenska in naša jugoslovenska zastava.

(Promet po postojnski progi.) Med našo in italijansko železniško delegacijo se je dosegel sporazum glede prometa na postojnski progi. Odslej bodo vozili vsi vlaki redno. Tako se glasi uradno poročilo. Neuradno pa pravi, da bodo zamude prav tako redne kot doslej, ker pretoklo bo še dosti vode, preden bodo poznali Italijani točnost in redno železniško poslovanje.

(Avstrijska živina.) Zavezniki zahtevajo, da prične Avstrija z odposiljanjem 6000 molznih krav, ki so namenjene Italiji, Jugoslaviji in Rumuniji.

(Nemčija.) Zavezniki nadaljujejo z zasedbo nemških mest. Poleg Disselfdorfa so zasedli tudi Mainz. Zavezniki še čete so izdale zelo ostre odredbe proti prebivalstvu. Kljub temu pa vztraja Nemčija na svojem odklonilnem stališču in državna zbornica se je z 268 glasovi proti 49 glasovom izrekla za politiko dr. Simonsa, da namreč Nemčija ne more plačati po zavezniških zahtevane odškodnine.

(Revolucija v Rusiji) napreduje. Ob rekah Narvi in Nevi se vrše krvavi boji med uporniki in boljševiki. Uporniki so proglasili svoj vladu, katera obstoji

iz štirih mornariških oficirjev, štirih mornarjev in dveh delavcev. Boljševiki nastopajo povsod s skrajnimi sredstvi in hočejo v krvi zlomiti vsak odpor upornikov. Pred vsem se pri tem naslanjajo na kitajske, finske, letiške, nemške in madžarske divizije, katerih poslednja je sestavljena iz bivših vojnihi ujetnikov. Trocki je bil imenovan za feldmaršala, njegov glavni stan pa je v neki trdnjavi pri Petrogradu. Po dosedanjih poročilih se še ne more reči, da je odbila zadnja ura boljševikom, pač pa je jasno, da ne bo pomladanske ofenzive boljševikov.

(Avstriji) obljubljajo zavezniki zopet svojo pomoč. Vse obljube imajo seveda le en namen: preprečiti združitev Avstrije z Nemčijo, kar bi bilo posebno sedaj za zaveznike opasno. Da pa obljube postanejo meso, je še presneto daleč.

(Španski ministrski predsednik Dato) je bil umorjen. Njegov pogreb je bil nad vse slovesen.

(Francija) nadaljuje z oboroževanjem. Letnik 1921. je vpoklican in parlament je tozadevni zakon odobril. Vse to iz same miroljubne politike, kakor je dejal vojni minister Barthoin. Tudi ministri so včasih hudomušni.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Sladkorne tovarne) bodo znižale cene sladkorju na 46 kron za kilogram. Vendar ena pocenitev!

(Trošarinski predpisi) je naslov knjigi, ki jo je izdal „Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani“ in ki jo prodaja po 30 kron. Knjiga obseza zakon o državnih trošarinah, trošarinski pravilnik in pravilnik o trošarinah na vino v Sloveniji.

(Koliko železnice imamo?) Koncem lanskega leta je bilo v Jugoslaviji 9158 km železniških prog. Od teh jih je bilo 6395 km normalnotirnih in 2763 kilometrov ozkotirnih.

(Med Bratislavo in Beogradom) ustanovi srbska paroplovna družba direktno osebni promet.

(Promet po Donavi.) Sredi preteklega meseca je bil zopet odprt promet po Donavi od Ratisbone do Beograda.

(Zaradi sestave novega voznega reda) je bila dne 9. t. m. sklicana v Beograd seja vseh železniških ravnateljstev. Novi vozni red bo veljaven od dne 1. junija t. l. do dne 31. maja 1922.

(Angleška) je znižala tarifo za prevoz blaga v našo kraljevino, in sicer bo veljal prevoz ene tone (1016 kg) sedaj le 90 do 100 šilingov (55.000 naših kron) namesto dosedanjih 160 šilingov.

(Zadruga naseljencev.) V južnih krajih Srbije so se organizirali naseljenci, ki jih je 200.000, v razne zadruge, ki si nabavljajo z državno pomočjo vse potrebno.

(Tiholapstvo s tobakom) se kaznuje s 300 kronami za vsak kilogram ali z zapornim od treh dni do enega meseca. Poleg tega je treba seveda plačati tudi dosedanje zelo visoko globo in ves tobak se zapleni.

(Cene živilom.) V Ljubljani: na stojnicah: govedina 28 do 30 K, teletina 24 do 26 K, svinjina 30 do 32 K, slanina 48 K, mast 54 K; jajca po 2 kroni. — Maribor: govedina 25 do 27 K, teletina 23 do 25 K, slanina 42 do 48 K, mast 52 K, konjsko meso 10 do 12 K, prekajeno meso 42 do 46 K. — Praga: Voli 14 do 22 češkoslovških (26 do 41 naših) kron, teleta 15 do 19 č. (28 do 35 naših) kron, kravje meso, sprednje, 12 do 15 č. (20 do 28 naših) kron; sirovo maslo 52 do 54 č. (okoli 100 naših) kron. — Leipzig: Goveje meso 20 do 30 mark (46 do 69 naših kron), kozje meso 20 do 24 mark, mast 26 do 28 mark, gos 100 do 160 mark, kokoš 30 do 50 mark, jajca po 2 marki (naših kron 4-50). Kakor se iz tega vidi, je pri naš živina najcenejša.

(Narodna seljačka [kmetijska] banka) z glavnico enega milijona kron se je osnovala v Sibiriju v Slavoniji. Namen banki je rešiti kmete, ki imajo naložen denar v madžarskih gospodarskih in kreditnih zadrugah, ki so pod sekvestrom.

(Pravilno žigosane bankovce) po 1, 2 in 10 kron morajo sprejemati vse državne blagajne v vsaki višini.

(Bolgarskih bankovcev-levov) naše državne blagajne ne zamenjujejo. Zato je trgovina z njimi popolnoma prosta.

(Cekini) veljajo, in sicer desetkronski 900 avstrijskih kron, dvajsetkronski 1800 avstrijskih kron in stotokronski 9000 avstrijskih ali okroglo 2000 naših kron.

(Število naših bankovcev) se je od dne 8. do dne 15. februarja zmanjšalo za 22.209 dinarjev.

(Ponarejene lire.) Na našem zasedenem ozemlju je vse polno ponarejenih laških bankovcev, in sicer po 5, 10, 50, 100 in 1000 lir. Zategadelj

bodite previdni pri sprejemanju laškega denarja!

(Amerikanski bankovci) po 50 dolarjev, ki so bili ponarejeni, so že davno vzeti iz prometa.

(Ubogi stroji!) Število avstrijskih bankovcev se je v dveh tednih povečalo za dve milijardi, od 33 tisoč milijonov na 35.

(Bančni krah v Varšavi.) Banka poljskih trgovcev je ustavila izplačila. Samo poljsko vojno ministrstvo je s tem izgubilo nad 300 milijonov poljskih mark.

(Nemški bankovci) po 50 mark se odtegnejo prometu.

(Primanjkljaj francoskih železnic) znaša za leto 1920. nad 9 milijard frankov ali okroglo 100 milijard naših kron.

(Denarna borza.) Amerikanski dolar stane 144 do 145-25 naših kron, angleški funt okoli 550 kron, francoski frank 10-35 do 10-55 naših kron, italijanska lira 5-27 do 5-31 kron, nemška marka 2-28 do 2-32 kron, češka krona 1-75 do 1-80 kron, avstrijska krona pa je vredna 21 naših vinarjev.

(Nova podjetja.) V Zagrebu se je osnovala „Zagrebska tovarna čevljev“ z glavnico 10 milijonov kron. — V Brodu je imel dne 19. februarja ustanovno skupščino „Tubus“, tvornica za izdelovanje parnih kotlov in cevi. Glavnica znaša 5 milijonov kron. — „Korant“, prva jugoslovanska tvornica azbestnih plošč v Zagrebu zviša svojo glavnico na 25 milijonov kron. Letna produkcija tvornice bo znašala sedaj 900 do 1.000 vagonov plošč. — Ljubljanska pivovarna „Union“ zviša svojo glavnico na 6 milijonov kron. Obenem bo podjetje nacionalizirano. Z drugimi besedami bi se moglo po sedanjih izkušnjah reči: nekaj naših ljudi bo dalo svoje ime, da bo mogla nemška pivovarna dalje nemoteno delati mastne dobike.

(Apnenec v Slivnici pri Mariboru.) Na posestvu g. Lesjaka v Slivnici pri Mariboru so našli za izdelovanje dušika in karbida izvrstno uporaben apnenec, ki bo posebno dobro služil tovarni v Rušah. Ta je morala namreč do sedaj upoštevati za svoj obrat potrebni apnenec celo iz Hercegovine, kar je silno podražilo dušik. Novi rudnik bo vezala s kolodvorom ozkotirna železnica.

(Produkcija sode) je oproščena plačevanja taks in carine. Da so to dosegli naši sodovničarji, je v prvi vrsti zasluga naših poslancev, ki so z uspehom posredovali v tej zadevi pri finančnem ministru.

(Izvoz starega gradbenega lesa) je dovoljen na Goriško, in sicer carine prosto in brez zavarovanja valute. Les naj služi gradbi stanovanjskih barak za 300 begunskih družin.

(Svoboden izvoz modre galice) je dovoljla Nemčija v višini do 50 od-

stotkov mesečne produkcije.

(Izvoz kave, tobaka, sladkorja) v teži nad štiri kilograme je Italija prepovedala.

(Carinarnica) za naš promet z Italijo bo odslej v Rakeku, italijanska carinarnica bo pa v Postojni.

(Carina na papir) bo odpravljena, ker je tako sklenil gospodarsko-financijski odbor ministrskega sveta.

(Na Francoskem) nameravajo povečati uvozno carino skoraj na vse predmete.

(Trgovina z usnjem) je na Češkem nazadovala. Tovarne so z usnjem založene, vsled visokih cen pa je povpraševanje po usnju zelo majhno. Enako poročajo tudi z Dunaja, kjer je obrat zelo skromen. Strokovnjaki trdijo, da v bližnjem času ni pričakovati poboljšanja.

(Preveč železa) ima Francoska, namreč okoli 50.000 vagonov. Da bi mogla prodati železo, je znižala Francija ceno železu na 380 frankov, toda vseeno ne more dobiti odjemalcev.

(Cene železa) ki so padle na Češkem za 25 do 60 češkoslovanskih kron pri 100 kg, so sedaj te-le: sirovo lito železo 245 (prej 295) č. K, fason-železo 400 č. K, tračnice čez 35 kg na meter 395 (440) č. K, železniške plošče nad 5 mm 480 (540) č. K, pod 1 mm 520 (580) č. K.

(Trgovinska pogajanja z Italijo) se prično, kakor hitro bodo Italijani izpraznili zasedeno ozemlje.

(V Italiji) se podraži kruh, vino pa nameravajo obdačiti hektoliter s 30 lirami.

Obrtnik.

Novomeški tabor SKS. in obrtniki.

Nepričakovano velikanska udeležba zavednega kmetkega in obrtnega stanu na novomeškem taboru — prenapoljen je bil največji novomeški trg, to je trg pred pošto, davkarijo in kavarno „Central“ — je zaprla našim nasprotnikom sapo. Shoda, ki je trajal nad dve in pol uri, se je udeležilo gotovo do 4000 oseb, došlih iz vse prostrane Dolenjske. Zaradi zborovanja je trpel tudi sejnarski promet, kajti vse je hitelo poslušati naše neustrašene borilce za sveto in pravično stvar. Opazil si na shodu Temenčane, Kočvarje, Ribničane, ljudi iz kostanjeviške in šentjernejske okolice, Zumberčane, posebno mnogoštevilno pa so bili zastopani naši zavedni Belokranjci. Vsakemu zborovalcu si lahko čital z obraza veselje nad toliko množico. In ti navzočniki so bili po ogromni ve-

čini naši že od vsega početka. Na onih pa, ki so bili doslej omahljivi, si opazil nekako radost izpreobrnjenja, kar je seveda v srce peklo nekaj navzočnih nasprotnikov drugih strank. Tem večji poraz pa je bil za te slednje, ko je množica soglasno odobrila, da se nekaj hujskačev odstrani z zborovališča, kar se je tudi zgodilo.

Po javnem dopoldanskem shodu pod milim nebom je bil popoldne

obratni shod

v gledališni dvorani „Narodnega doma“. Udeležba na njem je bila zopet ogromna. Zlasti častno so bili zastopani naši Belokranjci, pred vsem Črnomaljci.

Shod je otvoril načelnik organizacije tovariš Ogrič, ki je predstavil zborovalcem tovariša poslanca Pucija in Majcena.

Nato je dobil besedo narodni poslanec tovariš Pucelj,

ki so ga navzočniki viharno pozdravili. Poudarjal je uvodoma težavni položaj kmetkega stanu ter orisal še veliko težavnejši položaj obrtnega stanu, česar se sam kot kmet in obrtnik najbolj zaveda. Priznava, da obrtniki potrebujejo svojemu stanu primerno zastopstvo v sedanjih zakonodaji, toda če takega zastopstva dandanes obrtni stan nima, je tega v mnogočem sam kriv, ker ni dovolj organiziran. Stara resnica je, da se vlada kaj malo zanima za obrtni stan, ki ga vsaka druga država bolj upošteva, kakor pa naša. Pri nas je obrtni stan le telo, na katerega polagajo nekateri pijavke, ki naj v obliki prelitiranih davkov izčrpajo iz njega zadnjo telesno moč. Obrtniki, pogledajte, kako so drugi stanovni organizirani! Ne zavijajte jih, ker kaj takega vam itak nič ne pomaga, pač pa jih posnemajte v vsem, kar se tiče organizacije, kajti s tem koristite samim sebi in si prilastite moč, s katero bodo morali računati tudi vsi tisti, ki vas danes še prezirajo!

Pokrajinska vlada ne upošteva Vaših želj zaradi tega, ker ve, da niste dovolj močni, iz česar zopet izhajajo vse one krivične odredbe, ki Vas uničujejo. Preveč bi bilo naštevati vse krivice, pod katerimi ječite, dovolj je, če omenim le najboljše davke z različnimi naslovi, carino za Vam potrebne sirovine in končno tudi bolniško zavarovanje. Naši poslanci se trudijo, da bi vse te krivice odstranili ali rak-rana se je preveč zajedla v obrtni stan. Osrednja vlada se izgovarja na pokrajinsko vlado, a ta zopet na osrednjo. Ker pa vlada absolutizem še danes, zato ni mogoče doseči pravih uspehov.

Obrtni stan, katerega član sem sam, ne obupaj! Prišel bo čas, ko bo naš glas odločilen, in ta čas ni več daleč! Ustava bo v kratkem sprejeta in potem se prične šele pravo delo za blago-

vseh zatirancev, med katere spada gotovo v prvi vrsti obrtnik. Zatorej na delo: Vi doma potem organizacij, mi pa tam, kamor nas je poslala Vaša prosta volja! Ziveli obrtniki!

Za tovarišem Pucijem je povzel besedo narodni poslanec

tovariš Majcen

in pojasnil, kako je postopal glede carine dr. Žerjav na škodo obrtnemu stanu. Njegovo delo bo koristilo pred vsem tovarniški čevljarski industriji. (Klic: Pollaka in Kozino štiti!) Tako postopati pa more posameznik le zaradi tega, ker se sklepajo in delajo odredbe za kulismi, ne da bi prave zastopnike stanov vprašali za svet. Niti tozadevnega načrta niso hoteli pokazati! Vse ima svoj konec in tako bo prišel gotovo tudi slej ali prej dan obračuna za vse krivice, ki ste jih prestali obrtniki. (Burno odobravanje.) O okrajnih bolniških blagajnah in zavarovalnih poviških je govoril

tovariš Malovič.

Vsi navzočniki so se strinjali z njegovimi izjavami, temelječimi v dejstvu, da teh prispevkov ne premore rokodelci na ljubo onim tovarišem v industriji, ki so res v vedni nevarnosti. Odredba se mora razveljaviti, postaviti se morajo bolniške blagajne v predvojno stanje in zaplenjeni denar se mora povrniti!

Oba tovariša poslance sta obljubila, da bosta storila vse, da bo našim zahtevam ugodeno, ker so povsem upravičene. Kar je bilo v njuni moči, sta že storila, a glavno pa bo prišlo šele tedaj, ko se bo naš glas moral vpoštevati tudi pri pokrajinski vladi, ker drugače tudi mi ne bomo podpirali vlade in naj bi nas še tako krvavo potrebovala.

Tovariš Ogrič je zaključil nato veljavni shod ter pozval vse tovariše na delo, ker le od vztrajnega dela smemo pričakovati boljše bodočnosti za obrtni stan.

Večerni sestanek.

Volilci so poslance kar naravnost oblegali. Pojasniti so jim morali vse mnogoštevilne krivice, ki se jim gode, tako pred vsem pri krivični odmeri davkov. Zaradi tega se poslanci niso mogli vrniti z večernim vlakom, ampak so na prošnjo obrtnikov drage volje sklenili, počakati na prvi jutranji vlak ter se z obrtniki razgovarjati o raznih gospodarskih vprašanjih.

V gostilni g. Ivana Kokliča se je tako zvečer razvila živahna razprava, katere so se udeležili tudi naši bratje, oba bosanska poslance Džokič in Gakovič ter Srbijane poslanec Stanković. Pokazali so, da tudi oni kot kmetje sočustvujejo z obrtnim stanom ter obljubili, da bodo podpirali naše poslance vselej, kadar se bodo borili za pravice obrtnega stanu.

Belokranjci, zlasti Črnomaljci, so prosili za železniško zvezo Črnomalj-Vinica-Ogulin-Reka, oziroma Dalmacija. Enaka želja se je izrekla tudi glede železniške zveze Brežice-Novomesto. Poslanci so si vse te želje zabeležili ter prosili v tem oziru za natančne podatke, ker le na tak način smejo upati na uspeh. V prijateljski in odkritosrčni debati je žal le prehitro potekel čas. Z jasnostjo pa sta se manifestirala naše medsebojno zaupanje in skupno mišljenje! Bog živi naše poslance! Rosa z neba naj blagoslovja njih nesebično delo celokupnemu narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev v blagostanje in na korist!

Obrtniške vesti.

(Ljutomer.) „Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Ljutomeru“ je imelo dne 22. februarja svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo 54 obrtnikov in trgovcev iz Ljutomera in okolice. Društvo je delovalo v prvem letu precej živahno, imelo je deset odborovih sej in štiri javne shode (dva v Ljutomeru ter po enega v Gornji Radgoni in pri Sv. Miklavžu). Članov je štelo društvo 1920. leta 170, in sicer 33 ustanovnih, 123 rednih in 4 doporne. Na občnem zboru z dne 22. februarja je pristopilo k društvu osem ustanovnih in 20 rednih članov. V prvem letu so umrli štiri člani, in sicer: Boštjan Kikec, krojač v Stročji vasi; Marija Kocuvan, trgovka v Ljutomeru; Matija Prelog, gostilničar v Noršincih; in Jakob Bračko, zidar na Polici. Za Gornjo Radgono je bil ustanovljen odsek društva, ki ima 46 članov. Vodja odseka je Franc Korošec, trgovec, njegov namestnik pa Janko Cizej, trgovec v Gornji Radgoni. Blagajna se deli v društveno in doporno blagajno. Društvena blagajna izkazuje za prvo leto 3822 K 72 v dohodkov in 810 K izdatkov. Blagajna podpornega sklada (§ 3. f društvenih pravil) za onemogle, bolne in ponesrečene člane izkazuje 2441 K 8 v dohodkov in 100 K izdatkov. Za drugo leto društvenega delovanja (1921.) so bili izvoljeni v odbor gg.: Josip Velmar, mizar, za predsednika; Venčeslav Vilar, trgovec, za predsednikovega namestnika; Janko Horvat, slikar, za tajnika; Fran Sršen, trgovec, za blagajnika; Ivan Skrajnar, medicinar, Petro Veselič, brivec, Fr. Vogrinec, krojač, Franc Korošec, trgovec, Franc Rajh, kovač, in Lojze Kikec, čevljar, za odbornike. Namestniki so gg.: Anton Ludvig, ključničar; Anton Slavič, gostilničar, in Janko Cizej, trgovec v Gornji Radgoni. Vse zavedne obrtnike vabimo k pristopu v našo organizacijo in jih prosimo, da podpišejo naše delo. Kajti samo tedaj, če se združimo v močno, enotno vojsko, smemo upati na zmago svojih pravic. Ravnajmo se po zgledu drugih slojev!

Prodajam prvovrsten semenski krompir, dve plemenski ovi, deset panjev (kranjčev) čebel, polkrito kočijo in eno sedlo. — Frano Zihert, posestnik v Vodicah št. 17.

Primešaj krmi Mastin!

V zvezi odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat Ljubljanski izporečil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietetično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasice in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 6 zavojev Mastina stane 50 kron in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, arbecico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 15 kron.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Smodnik, dinamit, dinamon, vžigalne vrvice, jeklo za svedre, orodje za kamenolome, železne blagajne, poljedelske stroje in vso drugo železnino ima vedno v zalogi **Fran Stupica v Ljubljani, Gosposvetska (Marije Terezije) cesta 1.**

Poljedelski stroji	Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vratila, čistilnike, trijerje, slamoreznice za pogon z roko in slo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzojarilnice, bakrene kotle in drugo ima vedno v veliki izbiri v zalogi lastnica po umrlem soprogu Francu Hitti, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.	Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Komp.
---------------------------	--	---

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah
M. Kuštrin,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.
Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

UMETNA GNOJILA

(kalijevo sol, kostni superfosfat, apneni dušik) dobavlja najkulantneje

VINKO VABIČ, Žalec.

Zahtevajte ponudbe za vagonke, polvagonke in manjše množine!

Družba „IMPEX“

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10

kupuje vsakovrstno klavno živino in prasice po najvišji ceni.

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje.

Ustanovljena 1864.

Pupilarnovarni zavod.

V lastni palači pri kolodvoru (prej Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli).

Telefon šte. 35.

Stanje hranilnih vlog K 22.000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

Hranilne vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

Sprejema tudi v varno shrambo od strank in sodišče razne vrednostne papirje, vložne knjižice itd. Daje v najem predele v svojih safeblagajnah, tako da obdrži ključ stranka sama.

Oskrbuje svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. Izplačila v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih vprašanjih.

Obrtniki, ustanovite si povsod, kjer se pokaže potreba, obrtno društvo!

Iščem podjetnega gospoda ali podjetno gospo,

ki ima veselje do napredka, z imovino 100.000 kron, ki bi se naložila v podjetje in zavarovala na prvem mestu hipoteko. — Cenjene ponudbe sprejema predsednik „Slovenskega kluba“ v Zenici **Anto Urek**, kolon. 48, Bosna.

Pozor, kmetovalci!

Prvovrstne oepijene trte različnih čistih in rodovitnih mešanih vrst prodajam po 4 krome komad. Na prodaj imam tudi ameriške korenjake in bele vkorenjene šmarnice. Vse oddajam po ugodni ceni. — **Frane Horvat**, posestnik, Mostje, pošta Juršinci, okraj Ptuj.

Prošnja. Vse tiste, ki so bili v ruskem ujetništvu in ki kaj vedo o pogrešanem **Antonu Virantu** iz Dobrave št. 5, prosim, da bi mi, če le mogoče osebno, proti odškodnini izporočili kake podatke o njem. — **Jožef Janežič**, Dobrava št. 5, pošta Ig.

Prva srbska tvornica sirilnega praška in sirilne tekočine
Gjoka Dimitrijević, Niš,
ima v zalogi sirilni prašek in sirilne tekočine, ceneje in močnejše kakor tuji proizvodi.
Zastopstvo za Slovenijo: **D. Dimitrijević, Ljubljana, Bielowsova cesta 20.**

Išče se pridna in čistosti vajena ženska za **manjše posvetvo** na Spodnjem Štajerskem. Kraj je od mesta oddaljen pol ure. Vajena mora biti vsakega dela na polju in tudi pri živini. Lahko je vdova z otrokom, ki v šolo hodi. Nastop takoj. — Vpraša se pri **Jošipu Petelinu** v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 7.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino
kupite najceneje pri trvdki
Ivan Pakiž
v Ljubljani, Stari trg št. 20.

KMETOVALCI, POZOR!

Dospele so staroznane, naravnosive

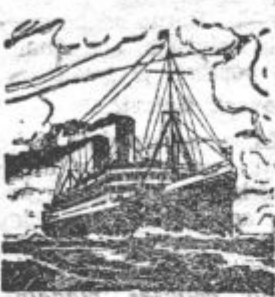
ZEILINGERJEVE KOSE

v kranjskih, kočevskih in hrvaških oblikah ter druge vsakovrstne železnine. Za cenjena naročila se priporoča trvdka

Zalta & Zilič,

trgovina železnine v LJUBLJANI, Gosposvetska cesta št. 10.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.



Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient-Express in vsa zadevna pojasnila daje

edino koncesijon. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani

Gosposvetska (Marija Terezija) cesta št. 13 (Kollzei).

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Ivan Kravos MARIBOR

Trgovina in zaloga:
Aleksandrova cesta št. 13.

Zaloga konjskih oprem za lahke in težke vožnje kakor tudi razne potrebščine za konje, navadni beli ter najtinejši bičevniki za kočije. Obnošene opreme in sedla na izbero. Kovčegi in torbice za potovanje. Vrvarsko blago. Gontilni jermeni v vsaki širini za mlino, žage itd. Postrežba točna in solidna.

Sedlarska delavnica;
Koroška cesta št. 17.

Glavna hranilnica in posojilnica Slovenskih goric pri Sv. Lenartu.

Popolna varnost vlog.

Rentni in invalidski davek plačuje zadruga sama.

Stanje zadruge koncem leta 1920.:

Točno izplačilo.

Hranilne vloge: čez 1.000.000 K. — Lastno premoženje: 150.000 K. — Denarni promet: 4.000.000 K. — Vojnih posojil: Nič!

Služkinja,
tudi začetnica, se sprejme za vsa hišna dela k rodbini brez otrok. — **Miroslav Zabka**, vila Bistra, Domžale.

Veliko zalogo velikonočnih in drugih razglednic

plemenega papirja kakor tudi cigaretni papir in stročnice po zelo nizki ceni priporoča trvdka
Ivan Bonač, Ljubljana.

Trgovina z železnino
Erjavec & Turk
„pri zlati lopati“

v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križniški cerkvi (proj. Hammer-schmidt-Mühlisen).
Zaloga cementa in karbida.

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1

Pozor!

Dospela je velika pošiljatelj raznih gumbov za suknje, igel, modnega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarskih potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trvdka

Josip Petelinc

tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Menjalnica Slovenske eskomptne banke

Ljubljana

Telefon
int. št. 3

Telefon
int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Za praznike in bližnjo pomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste rute za na glavo itd. Opozorjamo tudi na — — — raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah. — — —

A. & E. Skabernè

veletrgovina z manufakturnim blagom

v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Rdeče brinje

razpošilja, dokler traja zaloga, iz svoje podružnice in zaloga v Velikih Laščah vsako množino nad 100 kg za ceno K 560.— za 100 kg

trvdka Paternost & Remic,
LJUBLJANA, Rimska cesta št. 2.

Brzjavi: **Parem, Ljubljana.**

Vreče jo prinesiti, oziroma poslati, naprej, ker se sicer naše zaračunajo po K 23.—.

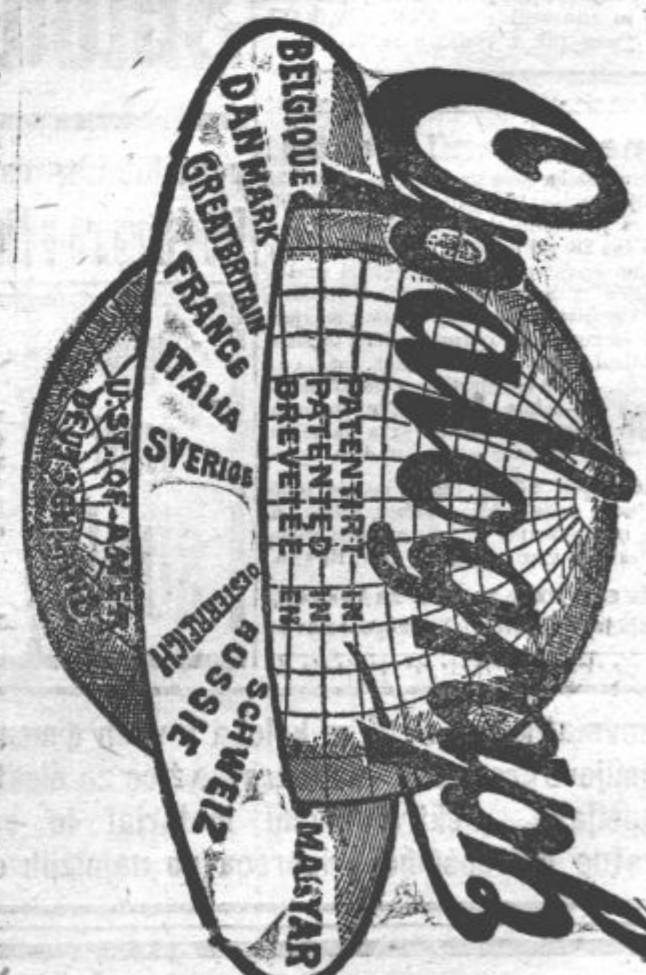
Modro galico kg po 20 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca marca proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji,

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Najboljši in najcenejši razmnoževalni aparat.
The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10.



Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1 IZVRŠUJE VSE BANONE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE — DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA